

Fotograf: Annika Blomqvist

Lekplatsprogram för Malmö

Policy och åtgärdsprogram för stadens lekplatser

Malmö Gatukontor april 2006

Fotograf: Oskar Falck

Lekplatsprogrammet togs fram under vintern 2005 - 2006 . Det huvudsakliga arbetet har gjorts av Caroline Larsson och Maria Sundell-Isling med stöd av Gunnar Ericson. Vid eventuella frågor kontakta Maria Sundell-Isling, tfn 040-34 15 72 eller e-post maria.sundell.isling@malmö.se

Förord

Barn behöver en säker och attraktiv stadsmiljö. Det gäller för all stadsmiljö men inte minst för de lekplatser på allmän mark som utgör barns speciella mötesplatser.. I föreliggande "Lekplatsprogram för Malmö, april 2006" redovisas de viktigaste aspekterna på barns lekplatser. Programmet utgör en bearbetning och vidareutveckling av det program som beslutades i dåvarande Gatu- och Trafiknämnden 1996.

I programmet redovisas en **policydel** som beskriver hur en bra lekplats bör fungera, lekplatsernas innehåll samt hur frågor om barns lek skall tillgodoses i planerings- och förvaltningsskedena. En detaljerad beskrivning görs av de olika lekplatser som förekommer i Malmö – i denna redovisas också de riktlinjer för dimensionering (avstånd, barnunderlag mm) som bör gälla både vid översyn i den befintliga staden och vid utbyggnad av nya stadsområden.

I ett **åtgärdsförslag** visas var behovet idag är störst för förändring bla för att fortsätta arbetet med att ge barnen säkrare lekplatser. Dessutom visas var det finns behov för ytterligare temalekplatser. Programmet innehåller också en översiktlig kostnadsberäkning för att genomföra planerade åtgärder.

Förhoppningen är att programmets riktlinjer och dess genomförande skall bidra till att ge Malmös barn en rik lek- och uppväxtmiljö och att barnen därigenom ges möjlighet att utveckla ett livslångt positivt förhållande till Malmös parker och offentliga rum.

Gunnar Ericson
Stadsträdgårdsmästare

Fotograf: Oskar Falck

Innehållsförteckning

1. Bakgrund

- 1.1 Lekplatser – en modern företeelse
- 1.2 Leken – en metod för att bli vuxen
- 1.3 Program för lekplatser från 1996
- 1.4 Sammanfattning av genomförda åtgärder
- 1.5 Revidering av lekplatsprogram

2. Policy för Malmö stads lekplatser

- 2.1 Bra lekplatser
- 2.2 Lekplatsens innehåll
- 2.3 Leken i planeringsprocessen
- 2.4 Olika typer av lekplatser, placering och innehåll
- 2.5 Sammanfattning

3. Åtgärdsförslag

- 3.1 Säkerhet
- 3.2 Strategi för ombyggnad
- 3.3 Prioritetsordning investeringar/upprustningar
- 3.4 Löpande drift
- 3.5 Tillgänglighet
- 3.5 Rökfria lekplatser

Bilagor:

- Bilaga 1 - Malmös lekplatser
- Bilaga 2 - Säkerhetsbrister

1. Bakgrund

1.1 Lekplatser – en modern företeelse

Barn har i alla tider lekt. Men anordnade lekplatser som vi känner dem idag är ett relativt modernt fenomen och fick sin allmänna utbredning först fram emot mitten av 1900-talet. Under 1950-talet var lekplatserna små och innehöll ofta karuseller, stålrörställningar och gungbrädor. Dessa visade sig vara farliga och försvann under 1960-talet.

Under 1960- och 70-talet byggdes en stor mängd lekplatser samtidigt som miljonprogrammets bostadsområden genomfördes. Under dessa årtionden anlades ett stort antal väl planerade lekplatser på allmän platsmark. Däremot var kvaliteten på den yttre miljön vad gäller bostadsgårdar och tomtmark bristfällig. Under 80- och 90-talet genomfördes omfattande miljöupprustningar på dessa bostadsgårdar. Lekplatserna inne på dessa bostadsgårdar har därför idag relativt hög kvalitet. Parallellt med detta har utbyggnaden av förskolor inneburit att staden fått mängder av nya lekplatser på tomtmark. Många av de små lekplatserna i närliggande parker har därför spelat ut sin roll.

Under de senaste 10 åren ses en ny tendens till att lekplatserna på tomtmark vid nybyggnation både blir mindre och färre. Det gäller lekplatser både på privata bostadsgårdar och på daghem. Detta har lett till att behovet av stora lekplatser där många barn kan vistas samtidigt har ökat. Samtidigt har det stora antalet lekplatser i miljonprogrammets områden hamnat i ett akut behov av upprustning pga av ålder och av att den lekutrustning som där finns blivit farlig ur säkerhetsynvinkel och oattraktiv för lek.

1.2 Leken – en metod för att bli vuxen

Lek ansågs länge vara en onyttig sysselsättning. Idag finns en annan medvetenhet om att lek är lika viktig för barns utveckling som traditionellt lärande och utbildning. Leken är ett effektivt sätt för barn att ta till sig och repetera upplevelser, prova, testa och på så sätt förankra kunskapen inom sig själva och utvecklas

som människor. Omfattande insatser inom forskning har gett oss ökade kunskaper om att leken är barns metod för att närma sig vuxenlivet. Omfattande forskning har dessutom visat hur viktigt det är att stadsbyggandet måste anpassas till barns villkor - för deras säkerhet, trygghet och möjlighet att utnyttja och lära känna sin stadsmiljö.

1.3 Program för lekplatser från 1996

I dåvarande Gatu- och trafiknämnden antogs 1996 "Program för lek och lekplatser" där stadens lekplatser analyserades och utreddes för första gången på ett samlat sätt. I programmet lades inledningsvis en policy och mål för stadens lekplatser fast. Med detta som grund inventerades sedan Malmös drygt 200 lekplatser. Detta tillsammans med enkäter till förskolor och till entreprenörer om utnyttjandet av lekplatserna la grunden till ett omfattande förslag för renovering och upprustning av stadens lekplatser. I utredningen konstaterades att lekplatserna var de kanske mest eftersatta miljöerna i stadens parker. Malmös lekplatser var illa underhållna och hopplöst omoderna. Många av dem användes inte pga. att de hade undermålig kvalitet, andra användes inte pga. att det inte längre bodde tillräckligt många barn i omgivande bostadsområden.

Genomförandet av det åtgärds paket som här presenterades har pågått under de senaste tio åren och gett ett högst påtagligt och positivt resultat i många stadsdelar. Åtgärdsprogrammet har innefattat en omfattande upprustning av stadens områdeslekplatser och stadsdelslekplatser samt ett genomförande av ett stort antal temalekplatser. Många mindre lekplatser har dessutom lagts ned..

1.4 Sammanfattning av genomförda åtgärder

Upprustningar och förnyelser av Malmös lekplatser har genomförts kontinuerligt efter att lekplatsprogrammet antogs av Gatu- och trafiknämnden. Stadens lekplatser är idag mer välbesökta och mer uppmärksammade. Tex. har stadens temalekplatser erhållit hedersomnämmande av Malmös stadsbyggnadsjury för att de gett Malmös barn attraktiva och stimulerande lekmiljöer.

Upprustningen av områdes- och stadsdelslekplatserna intensifierades 1999 och fram till dags dato har 84 st när-, områdes- och stadsdelslekplatser rustats upp i enighet med den europeiska säkerhetsstandarden och de innehållskrav som programmet redovisar.

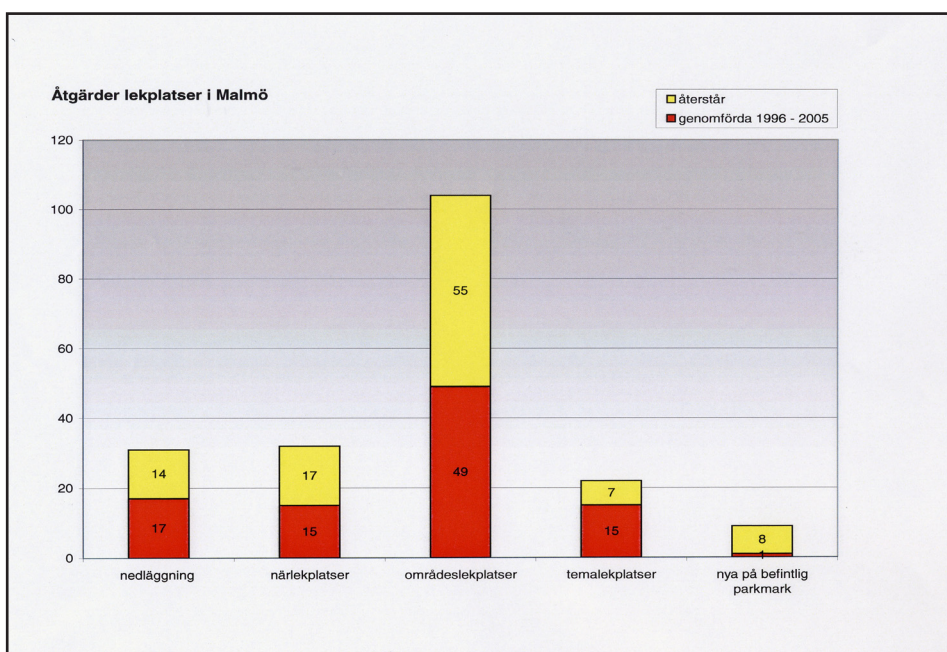
I samband med att lekplatserna i ett område har rustats upp har Gatukontoret också lagt ner 17 mindre lekplatser som utnyttjats dåligt eller där utrymmet för lek varit för litet. Det återstår att lägga ner ca 12 st. I ett par fall rör det sig om lekplatser som bör övergå till privat ägo och där en förhandling med tomtägare krävs.

Sedan 1997 har Malmö anlagt 13 temalekplatser med en relativ jämn fördelning över Malmös olika stadsdelar. Ytterligare 3 st är under planering (år 2006). För att nå målet, minst två temalekplatser per stadsdel krävs ytterligare sex stycken.

1.5 Revidering av lekplatsprogram

Gatukontoret har genomfört en revidering av lekplatsprogrammet utifrån de erfarenheter som vunnits under den gångna 10-årsperioden. Ett skäl har också varit de nya kunskaper om lekplatsers säkerhet som tillkommit under senare år och de Europa-direktiv som tagits fram för detta.

Andra statliga utredningar under perioden lyfter också fram vikten av att trygga en god utemiljö för barn.. Tex visar Barnsäkerhetsdelegationen (SOU 2003:19) i sitt betänkande att barn har rätt till både säkra och utvecklande miljöer. Inte minst förs det senare perspektivet fram med extra tyngd. Barn har rätt till fantasifulla och stimulerande lekplatser och lekmiljöer.

Antalet lekplatser som åtgärdats under de senaste fem åren och som återstår att åtgärda.

2. Policy

Här presenteras en policy för hur lekplatser skall vara utformade för att på bästa sätt främja barns lek och fungera som sociala mötesplatser i stadens parker.

2.1 Bra lekplatser

En lekplats definieras som en plats för barn att leka på. Det är en plats som är tydligt utformad för lek och skall inbjuda barn till upplevelser. Lekredskapen är viktiga men räcker inte för att ge barnen bra lekmöjligheter. Lekredskapen skall ses som ett komplement till en i övrigt bra och sammansatt lekmiljö, gärna med naturkaraktär och med möjlighet till naturupplevelser.

En bra lekplats ska stimulera fantasin och erbjuda barn bra platser för rollekar och rörelselekar. Det ska finnas material att undersöka och påverka och barnens ska få uppleva mystik och skönhet och få en miljö där de känner sig trygga. Lekplatsen skall också vara säker utan risk för barn att göra sig illa. Lekredskap som används måste vara godkända ur säkerhetssynpunkt och placeras med rätta säkerhetsavstånd och på rätt underlag. Endast bakkbord och lekhus får placeras i baksandlådor.

I en bra lekmiljö finns platser både för lek i grupp och för enskild lek. Ofta är lekplatsen en av bostadsområdets sociala kontaktpunkter och mötesplatser. Den sociala funktionen är viktig eftersom den minskar anonymiteten i ett bostadsområde och ökar kontakten, dels mellan barnen, men också mellan föräldrar och mellan vuxna och barn. Därför är det viktigt att lekplatsen är socialt samlande, dvs attraktiv även för vuxna att komma till. Detta åstadkommes med trivsamma sittplatser med god rumslighet, där man har bra överblick och där man kan uppleva parkens grönska, sol mm.

2.2 Lekplatsens innehåll

En bra lekplats skall innehålla så mycket mer än bara ett antal lekredskap. De viktigaste delarna i en god lekmiljö är:

Leksnår

I leksnåret skapar sig barnen egna små rum i deras egen, lilla skala. Denna möjlighet är viktig, i synnerhet för de små barnen, som stimulans för fantasilekar och skapandet av egna förutsättningar för leken.

Lekmaterial från natur och växter

Växter kring lekplatsen bör vara sådana som kan ge lekmaterial på olika tider på året. Blommor, löv i olika sorter, kvistar, bär i olika färger, smågrenar, frukter i olika former. På så sätt erbjuds barnen många olika sätt att uttrycka sig på i leken och fantasin får näring.

Lekmaterial som är formbart

Bakbar sand ger fantastiska möjligheter för barnen att forma helt efter eget sinne, bygga små landskap och skapa med på annat och valfritt sätt.

Möjlighet att utveckla motorik

Bollspel och olika typer av lekredskap ger barnen olika möjligheter att träna, testa och lära känna sin kropp. Lekredskapen skall både vara säkra och stimulerande och lockande. De bör om möjligt placeras i samband med omgivande vegetation, där blir de mest attraktiva och stimulerande för barnen. Rumsligheten får dock inte ske på bekostnad av överblickbarheten.

Goda möjligheter för vuxna att vistas

Goda vistelsemöjligheter för vuxna ger ökad samvaro mellan barn och vuxna. Vuxna kommer att vistas på lekplatsen vid fler tillfällen och också under längre tid. Kontaktmöjligheten med andra vuxna ökar.

En lagom, behaglig skala samt skönhet

Ytorna får inte vara så stora att de upplevs som ödsliga och ogästvänliga. Lekplatsen bör ges vackra proportioner, material, växter, blommor, osv. Skönhet har en rekreativ verkan både på vuxna och på barn. Via en vacker utformning visar man också respekt för besökarna, vistelsen och leken.

2.3 Leken i planeringsprocessen

Malmö stad har skyldighet att bevaka att gällande lagar som rör barns miljö följs. Viktigast är FN:s barnkonvention om barnets rättigheter. En barnchecklista har dessutom utarbetats av Malmö Stad för att säkra barns intressen i planeringen.

Det är också viktigt att arbeta med barns lek genom hela stadsbyggandets planeringsprocess både för att öka barnvänligheten i staden överhuvudtaget men också för att öka den sociala kontakten inom bostadsområdena. Därigenom kan Malmö säkra det övergripande målet att skapa en attraktiv och trygg stad och en stad anpassad efter barns behov.

Arbete i flera led:

Att skapa bra och fungerande utrymme för lek är ett ansvar som gemensamt åvilar främst Stadsbyggnadskontoret och Gatukontoret. Stadsbyggnadskontoret har huvudansvaret för att garantera kvalitet vid planarbete och byggnadslov. Gatukontoret har ansvaret för fördelning, kvalitet, utveckling, förnyelse, säkerhet mm på den allmänna platsmarken.

- I översiktsplanarbetet och grönplanarbetet ska de övergripande strukturerna för att säkra barns tillgång till stadsmiljön säkerställas. Viktigt är tillgången till grönstråk, gång- och cykelstråk och övriga bilfria stråk mm, samt avstånden mellan bostäder och utbudet av stadens parker och grönstråk. Barns säkerhet och trygghet bevakas även i arbetet med trafiksäkerhet.

- I detaljplaneskedet ska barnens behov av tillräckliga ytor säkerställas, dvs att ytor för kvarterslek tillgodoses på tomtmark. Sammanhanget mellan bostad, lekmiljö och lekmöjligheter på parkmark måste också bli till en fungerande helhet. Speciellt viktigt är att tillräckliga ytor för lek säkras för förskoletomter och skolgårdar.

- På allmän platsmark ska Malmö stad erbjuda lekmiljöer som med svårighet kan rymmas på tomtmark, tex lekskog, bollplaner, större lekredskap, äventyrslek mm. Viktigt är att lekplatserna får en fördelning över staden så att de stämmer med aktuella behov.

- I bygglovsskedet ska krav ställas på god detaljformning och innehåll av lekplatser och lekmiljöer på tomtmark.

- I förvaltningsskedet skall lekplatser underhållas och säkerheten bevakas. Likaså skall behovet av upprustning och förnyelse och behov av nyinvesteringar utredas och förbättringsåtgärder genomföras. Här är ett utdrag ur den texten från funktionsentreprenadavtalet som beskriver skötseln av stadens lekplatser.

Utdrag ur funktionsentreprenadavtalet:

Stora funktions- och säkerhetskrav ställs på lekplatserna både vad gäller utrustning och mark. Lekplatserna och dess närmiljö ska dessutom vårdas med barns sätt att leka för ögonen.

Generella funktionskrav:

Lekutrustning ska kunna användas för avsett ändamål, vara hela och rena samt uppsatta och underhållas enligt tillverkarens anvisningar.

Tillsyn enl SS-EN 1176 och 1177.

Fotograf: Oskar Falck

2.4 Olika typer av lekplatser, placering och innehåll

Malmö stads viktigaste utbud (basutbud) är områdeslekplatser för barn upp till 9 år, samt stadsdelslekplatser för barn upp till 12 år. Utöver detta basutbud av lekplatser skall även Malmö stad erbjuda temalekplatser i de större och mer välbesökta parkerna.

Malmö stad ska även erbjuda mindre närlekplatser för barn upp till 6 år där lekplatserna på tomtmark ligger glest eller där tex tungt trafikerade gator utgör en barriär och minskar små barns tillgänglighet till lekplatsen

I nedanstående sammanställning redovisas innehåll, angiven åldersgrupp och riktvärde för avstånd från bostaden. Angivna riktlinjer ska ses som minimikrav. I Malmö bor det ca 36 700 barn i ålder 1 – 12 år. Antalet lekplatser är 220 vilket innebär att staden idag har ungefär 1 lekplats per 170 barn. Vid nybyggnation bör standraden vara minst denna.

Närlekplats

Ålder: 1-6 år

Innehåll: sittplatser med bord, baksandlåda med bakbord, 4 gungor, liten klätterlek med rutsch (för ålderskategorin 1-6 år) samt fjädergungdjur. Detta ska betraktas som ett absolut minimikrav avseende utrustning.

Avstånd: Denna kategori av lekplats ska ses som ett komplement och används bara där ytan för lek är starkt begränsad men behovet av en lekplats ändå är stort.

Områdeslekplats

Ålder: 1-9 år

Utgör basutbudet av Malmös lekplatser.

Innehåll: sittplatser med bord, baksandlåda med bakbord, 4-5 gungor, klätterlek med rutsch (avsedd för ålderskategorin 1-9 år), fjädergungor, möjlighet till lek med naturupplevelser tex lekskog, möjlighet till bollspel..

Avstånd: max 300 m från bostaden, placering i grannskaps- eller stadsdelsparker. Särskilt viktigt att tillgodose vid nyexploatering av bostadsområden.

Dimensionering: 1 lekplats / 240 barn.

Stadsdelslekplats

Ålder: 1-12 år

Denna lekplats ska erbjuda lek för mindre barn i sällskap med vuxna och för större barn som tar sig hit på egen hand. Det kan vara en fördel att separera de mindre barnen (1-6 år) från de större (6-12 år) genom att placera en ”småbarnsdel” med baksandlåda och liten klätterlek med rutsch lite avskides.

Innehåll: sittplatser med bord (gärna flera), baksandlåda med bakbord, 5-6 gungor, mindre klätterlek med rutsch avsedd för de minsta barnen (1-6 år) samt större klätterlek med rutsch för de större barnen (6-12 år) (kan kombineras till en för hela åldersgruppen om ytan ej medger två separata), fjädergungor, större möjlighet till lek i naturlig grönska, möjlighet till bollspel (gärna mer än en sorts), gärna någon form av äventyrslek (tex linbana) eller lekskulptur. Det är viktigt att anpassa dessa lekplatser storleksmässigt och innehållsmässigt för stora grupper av barn, tex. kan flera dagisgrupper besöka lekplatsen samtidigt.

Avstånd: 600 m från bostaden, placeras i stadsdelsparker och natur- och rekreationsområden. Viktigt att behovet tillgodoses vid utbyggnad av nya bostadsområden

Dimensionering: 1 lekplats / 1000 barn.

Fotograf: Oskar Falck

Temalekplats

Ålder: 1-12 år

Denna kategori utgör flaggskeppen bland Malmös lekplatser. De ska fungera som viktiga mötesplatser i stadsdelen och som utflyktsmål för barn från hela Malmö. Lekplatsen skall vara unik med ett speciellt tema och innehåll. Målsättningen är att dessa lekplatser skall väcka barnens nyfikenhet och stimulera deras fantasi.

Innehåll: Utöver specialtillverkad lekmaterial, lekskulpturer mm, unika för platsen och som förstärker temat, bör här finnas möjlighet till sandlek, gungor och något lekredskap anpassat för de mindre barnen. De första temalekplatserna anpassades helt för barn i skolåldern men det har framkommit att även dagis gärna besöker temalekplatserna och att de dessutom utgör utflyktsmål för hela familjen.

Avstånd: Placeras i Malmös större och mest välbesökta stadsdelsparker, stadsparker och natur- och rekreationsområden. Målet är minst 2 temalekplatser per stadsdel.

Dimensionering: 1 lekplats / 1600 barn

2.5 Sammanfattning

Sammanfattningsvis är målsättningen (se lekplatsens innehåll ovan) att ge varje lekplats följande innehåll:

- lämplig, riklig och naturlig vegetation för lek inuti och intill.
- behaglig och attraktiv vuxenvistelse.
- säkra (TÜV-godkända, Technischer Überwachungsverein, ett tyskt kontrollsystem som certifierar lekredskap) och tillräckliga lekredskap anpassade för olika åldrars behov.
- behaglig skala, överblickbarhet och rumslighet.
- logiska och behagliga sammanhang med omgivande ytor.

Temalekplatsen "Musik" i Augustenborgsparken innehåller bl.a. ett innamätet av ett piano.

Fotograf: Oskar Falck

3. Åtgärdsförslag

3.1 Säkerhet

Sedan några år utförs en säkerhetsbesiktning (enligt gällande europastandard EN 1176/1172). Denna har legat till grund för urvalet av mest akuta ombyggnader. Tyvärr visar den senaste besiktningen att trots stora ansträngningar inte hinner ikapp det uppdämda underhållsbehov som finns. Att lekplatser som för några år sedan inte var akuta nu, pga av slitage, har blivit akut eftersatta och i behov av åtgärder.

Det har dessutom uppdagats vid den senaste besiktningen att flera lekredskap, framför allt klätterställningar, som placerades ut flitigt under slutet av 80- och början av 90-talet, innehåller många dolda faror som kan orsaka mycket allvarliga olyckor, tex strypolyckor. Även lekplatser med dessa produkter klassas nu som akuta trots att de till det yttre ser relativt välbehållna ut. Detta har medfört att nödvändiga åtgärder i åtgärdsplanen utökats ytterligare.

3.2 Strategi för ombyggnad

Vid ombyggnad av lekplatserna skall säkerheten förbättras samtidigt som lekens innehåll blir intressantare. Ombyggnaden genomförs dessutom ofta i samband med att närmiljön till lekplatser förbättras.

Eftersom inte bara säkerheten är eftersatt på lekplatsernas utan i många fall även gestaltningen och rumsligheten, blir upprustningarna som görs både omfattande och kostsamma. Att bara byta ut lekredskapen och bänkarna är i de allra flesta fall inte tillräckligt för att lekplatsen ska leva upp till acceptabel standard. I de flesta fall görs också förändringar av ytor, ofta handlar det om att förse lekredskap med större sandytar eller att minska på grusytorna till förmån för gräs och annan vegetation. Vid så gott som alla upprustningar måste all sand bytas ut eller åtminstone kompletteras. Även övriga ytor, såsom grusytar, måste oftast bättras på, liksom att vegetationsytar ses över och gallras. Detta medför att kostnaderna för ombyggnaderna är betydligt högre än om det bara gällde att byta ut uttjänta lekredskap.

Valet av lekredskap görs så att det ger högre anläggningskostnader men lägre driftskostnader. Det finns ett klart samband mellan lekredskap med hög kvalitet (och hög kostnad) och mindre driftsåtgärder. Den dyrare utrustningen är helt enkelt robustare mot slitage och vandalisering. Det finns dessutom ett samband mellan lekredskapens lekinnehåll och design och leksäkerhet. Detta går ofta hand i hand. Alla lekredskap som köps in till Malmös lekplatser är sedan 1999 TÜV-godkända, dvs säkerhetstestade enligt europanormen.

3.3 Prioritetsordning investering/ombyggnad

Prioriteringsordningen för upprustning av lekplatser styrs av deras befintliga skick samt hur välbesökta de är. Tonvikten läggs också på de större lekplatserna, just för att de ofta är de mest välbesökta. Den inventering som gjorts av lekplatsutbudet har också visat på att de i vissa delar av Malmö finns för få lekplatser. Där parkmark så medger bör nya lekplatser anläggas. I dagsläget handlar det om 8 st lekplatser, merparten av dem är områdeslekplatser. I denna siffra ryms inte de lekplatser som planeras på exploateringsmark. Målet är att samtliga 172 lekplatser (exkl temalekplatserna) skall ha rustats upp inom 5 – 6 år, dvs. fram till 2011 och att varje stadsdel skall ha minst 2 temalekplatser senast 2009. Vissa stadsdelar såsom Centrum, Limhamn/Bunkelflo och Fosie är i behov av fler då antalet barn som bor och besöker dessa stadsdelar är större. Det återstår dessutom att lägga ner 10-14 lekplatser. Detta kommer att kräva samråd med boende och fastighetsägare för att vara möjligt.

De senaste åren har Malmö Gatukontor byggt 2 temalekplatser per år. Denna ombyggnadstakt bör fortsätta till dess att alla 22 temalekplatserna är byggda. De som återstår är:

- Bondgårdlekplatsen i Videdalsparken (under byggnation)
- Magilekplatsen i Belkeparken (under byggnation)
- Skogsslekplatsen i Rönneholmsparken (under byggnation)

- Sagolekplatsen i Slottsparken (byggs hösten/vintern 2006-2007)
- Rörelselekplatsen i Gröningen (2007)
- Temalekplats i Kroksbäcksparken (2007)
- Temalekplats i Pildammsparken (2008)
- Temalekplats i Bulltofta rekreatiomsområde (2008)
- Temalekplats i Lindängsparken (2009)
- Temalekplats på Ribersborgsstranden (2008)
- Temalekplats Design för alla (2009)

Det sammanlagda investeringsbehovet för att fullfölja utbyggnaden av temalekplatser uppgår till 10 – 12 Mkr. Utöver temalekplatserna är det av mycket stor vikt att resurser läggs på fortsatt upprustning av Malmös övriga lekplatser. Det finns idag 58 lekplatser som är i sådant dåligt skick att de bör byggas om utan dröjsmål. De stadsdelar som är i största behov av åtgärder är Limhamn/Bunkelflo, Fosie och Rosengård där barntantalet är störst. (Se bilaga 2). Det är också i dessa stadsdelar som de flesta upprustningar görs de närmaste åren.. Förutom brister i säkerhet följer lekplatserna inte uppsatta kvalitetskrav avseende innehåll och miljö i övrigt. Kostnaderna för att genomföra dessa åtgärder har beräknats till 18 Mkr. Gatukontorets bedömning är att åtgärderna genomförs under de närmaste 3 – 4 åren. Därutöver finns ett mindre upprustningsbehov för resten av de 172 lekplatserna. Kostnaderna för dessa har bedömts till 7,5 Mkr inom de närmaste 5 – 6 åren.

Ett tiotal lekplatser har vid inventeringen bedömts som onödiga. Dessa är dels för små och innehållslösa för att nå upp till lägsta ställda standard samt placerade inom rimligt gångavstånd från annan lekplats med större potential. Dessa lekplatser bör läggas ner i samband med att man rustar up en eller flera närliggande lekplatser. Där så har skett under senare år, har inte åtgärderna mottagits negativt av närboende utan de har visat stor förståelse för att man satsar rejält på en lekplats istället för halvdant på två. I något fall handlar det om att överföra lekplatser i privat ägo där så anses lämpligt. Kontakt tas med berörda fastighetsägare för att lösa denna fråga. Rivningstakten enligt åtgärdsförslaget är 2-3 lekplatser/år fram till 2009.

Nybyggnationen av lekplatser där sådana saknas bör komma igång snarast. Dessa nybyggen bekostas liksom temalekplatserna av investeringspengar. Det saknas idag 6 - 8 lekplatser i områden med utökat barnantal.

När samtliga lekplatser i Malmö blivit ombyggda enligt gällande säkerhetsnorm och de intentioner som redovisas i programmet (2011) bör man fortsättningsvis satsa ca 2 milj sek per år för att hela tiden kunna underhålla och byta ut slitna lekredskap. Detta för att inte i framtiden hamna i den situation som vi är i nu där vi trots de senaste årens ansträngningar och satsningar på lekplatser fortfarande har ett stort upprustningsbehov.

Tabell 1. Planerad upprustning resp. nybyggnation av Malmös lekplatser

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Temalekplats (investering)	2,5 Mkr	4,0 Mkr	4,3 Mkr	3,5 Mkr	-	-
Nybyggnation (investering)	0,5 Mkr	0,5 Mkr	0,5 Mkr	1,0 Mkr	0,8 Mkr	0,5 Mkr
Upprustning (driftsmedel)	4,5 Mkr	4,5 Mkr	4,5 Mkr	4,5 Mkr	4,5 Mkr	3,0 Mkr
Rivning (driftsmedel)	0,25 Mkr	0,25 Mkr	0,2 Mkr	0,1 Mkr	-	-
Total kostnad per år	7,75 Mkr	8,2 Mkr	8,15 Mkr	8,6 Mkr	5,3 Mkr	3,5 Mkr

3.4 Löpande drift

Utöver den driftsbudget som finns för upprustning av lekplatser, finns även en driftsbudget för löpande underhåll av lekplatser. En ökad upprustnings/ombyggnadsbudget kan på sikt bidra till att den löpande driftsbudgeten kan användas mer kostnadseffektivt.

Genom att löpande underhålla de lekplatser som är upprustade och som uppfyller de krav som ställs på lekplatser, både innehållsmässigt och säkerhetsmässigt, förlänger man livstiden för dessa. Det bidrar också till att höja intrycket av Malmös lekplatser överlag. Den typ av åtgärder som är aktuella är målning av lekredskap, utbyte av trasiga detaljer/material, underhåll av ytor och vegetation. Som det är idag så åtgärdas inte dessa mindre fel i tillräckligt stor omfattning och lekplatser står och förfaller eftersom pengar från den löpande driften ofta tvingas tas till större ombyggnadsinsatser.

3.5 Tillgänglighet

Ett arbete har inletts för att så långt som möjligt göra Malmös lekplatser tillgängliga för barn och ungdomar med funktionshinder. Det är också en målsättning att föräldrar med funktionshinder skall kunna komma till lekplatsen med sina barn.

Det som är viktigt att tänka på när man planerar en lekplats och samtidigt göra den tillgänglig för funktionshindrade är följande:

- att det ska finnas såväl sol som skugga och dessutom vindskydd på lekplatsen.
- att förflyttning för funktionshindrade underlättas.
- att lekplatsen inte upplevs som stor och svåröverskådlig.
- att lekplatsen ger möjlighet till olika sinnesupplevelser.
- att lekredskap som sandlådor, gungor och klätterställningar är utformade så att alla så långt möjligt kan vara med.
- lekredskapen tål tyngden av en vuxen och ett barn
- att undvika allergiframkallande växter
- att sittplatser utformas så att även personer med rullstol kan sitta med

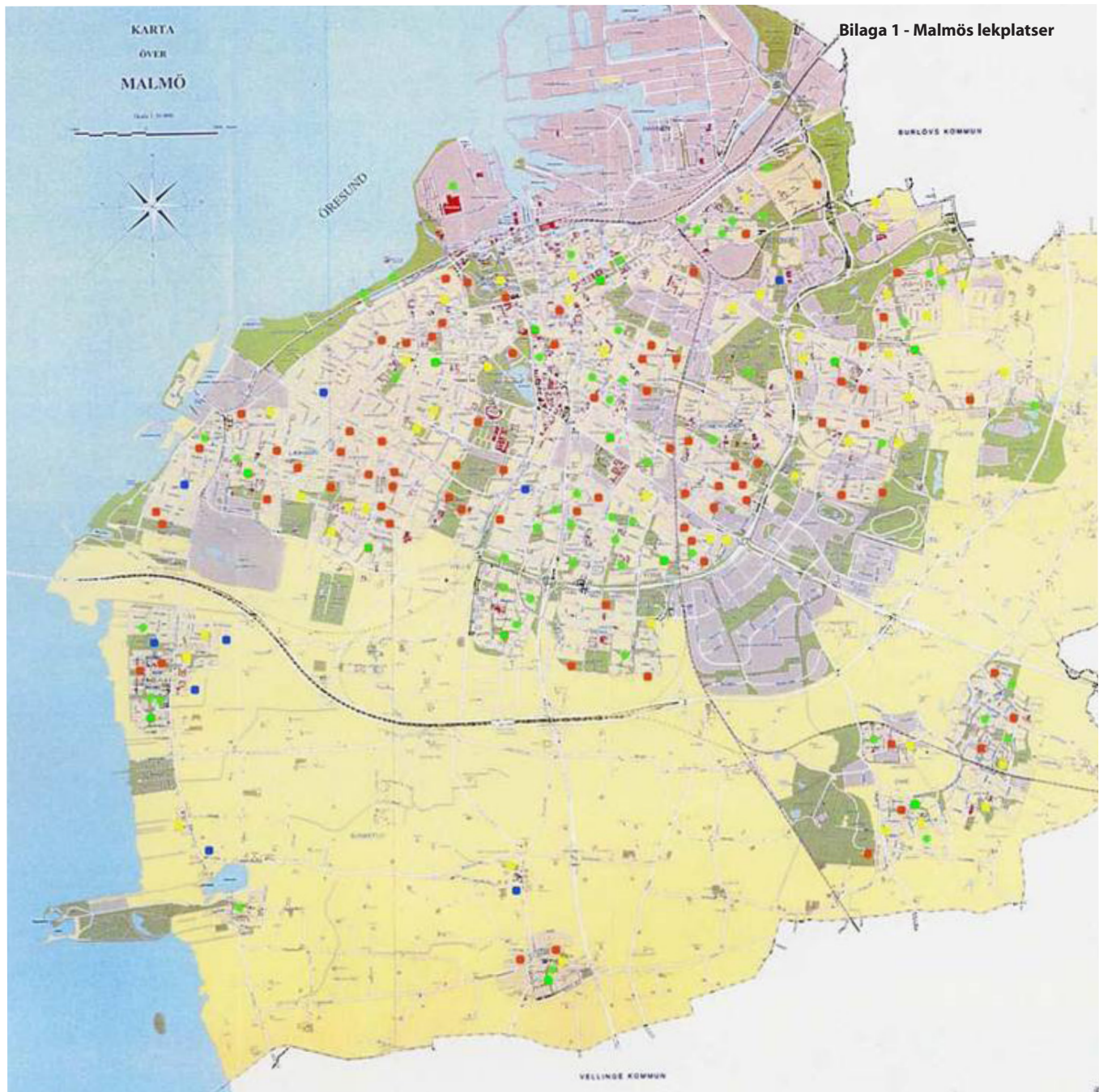
3.6 Rökfria lekplatser

Att göra samtliga temalekplatser, plaskdammar samt lekplatsen i Folkets park till rökfria lekplatser i enighet med det policyprogram mot droger, alkohol och rökning som gäller för Malmö Stad föreslås. Arbetet genomförs i samarbete med den arbetsgrupp inom Malmö stad som ansvarar för dessa frågor.

Fotograf: Oskar Falck

Barn med funktionshinder behöver sinnesupplevelser

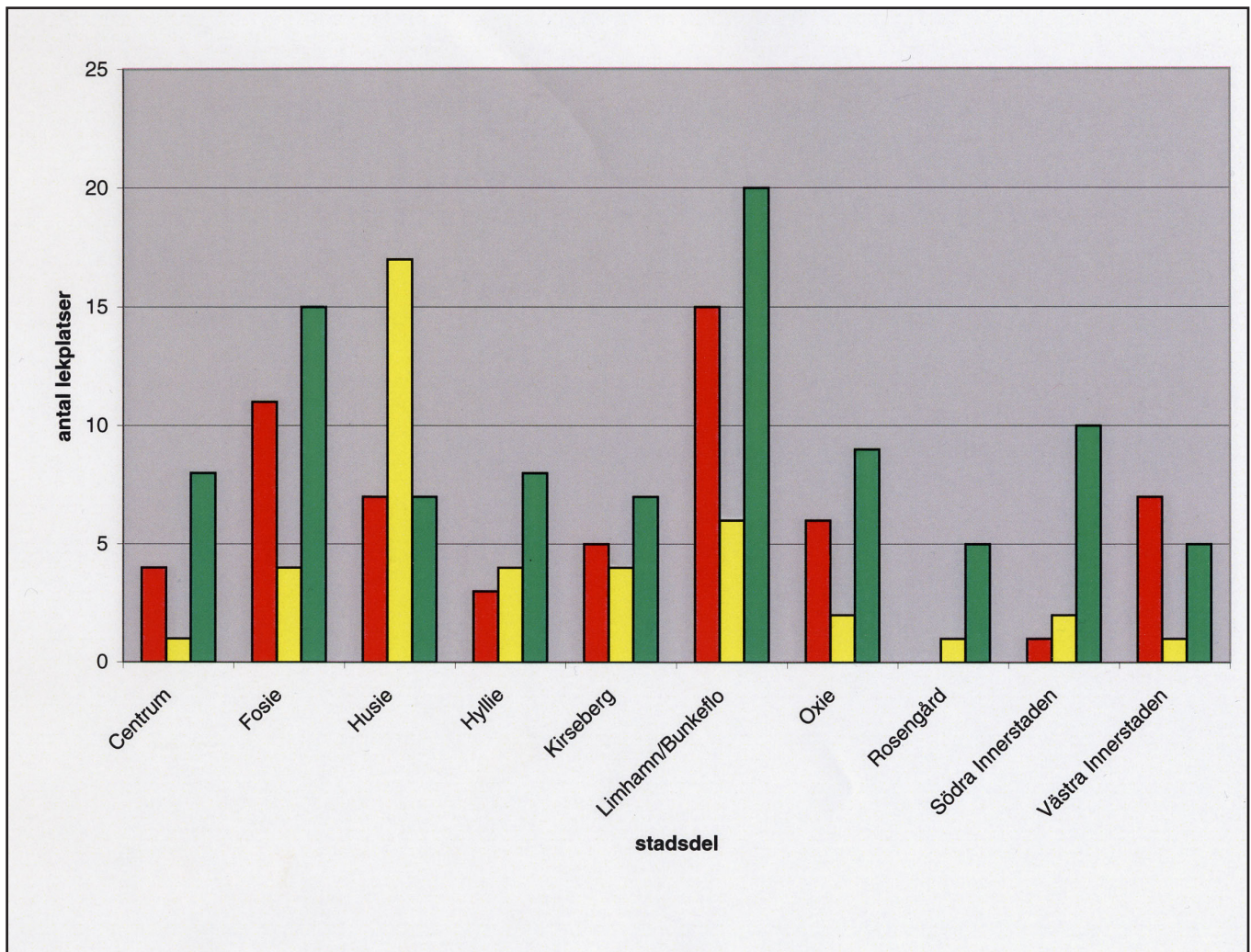
Åtgärds-karta

Grönt - lekplats ombyggd de senaste fem åren

Gult - ingen åtgärd planerad

Rött - i behov av ombyggnad

Blått - ny lekplats i befintlig miljö planeras

Säkerhetsbrister i Malmös lekplatser

Röd stapel - underkänd ur säkerhetssynpunkt

Gul stapel - tveksam

Grön stapel - godkänd

**Lekplatsprogrammet är en bearbetning
och en vidareutveckling av det program
som togs fram 1996.**

**I programmet redovisas en policydel som
beskriver hur en bra lekplats bör fungera samt
ett åtgärdsförslag för hur arbetet med Malmös
lekplatser ska gå vidare.**

Malmö stad